

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	23. IV 2017. GOD.
KLASIFIKACIONI GRUP:	00-61-1/17-5
VEZA:	
EPA:	
SKRACENICA:	PRILOG:

Klub poslanika „Socijaldemokrate Crne Gore i Liberalna partija Crne Gore“

Datum: 22. april 2017. godine.

SKUPŠTINA CRNE GORE

PODGORICA

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore postavljam sljedeće pitanje predsjedniku Vlade Crne Gore, gospodinu Dušku Markoviću:

Poštovani predsjedniče Vlade,

S obzirom na uočenu potrebu ravnomjernog regionalnog razvoja, a uzimajući u obzir činjenicu da je sjever najnerazvijeniji dio Crne Gore, šta Vlada preduzima kako bi podstakla razvoj ovog regiona, te koliko je novca i za koje projekte predviđeno da se uloži u Sjever u toku 2017. godine?

OBRAZLOŽENJE:

Sjever Crne Gore obiluje brojnim prirodnim bogatstvima, i njihov značaj za kvalitetniji životni standard stanovnika Sjevera i ukupan razvoj zemlje je nemjerljiv. Ipak, ono što nam je priroda podarila, evidentno ne stavljamo u funkciju snažnog razvoja zemlje podstičući na taj način i ravnomjerni regionalni razvoj, pa statistika pokazuje da najveći broj siromašnih živi upravo na sjeveru države.

Analiza stope siromaštva koju je Zavod za statistiku poslednji put uradio za 2013. godinu, pokazuje da je ona u Sjevernom regionu iznosila 10,3%. U tom regionu živi 25% stanovništva Crne Gore, ali i 30,1% svih siromašnih. Stopa siromaštva u centralnom regionu iznosila je 10,3%, a u južnom 3,8%.

S tim u vezi izražena je i unutrašnja migracija stanovništva, koji u potrazi za poslom odlaze u Glavni grad ili na jug zemlje, a nerijetko je prisutna i migracija van granica Crne Gore.

Sve su ovo indikatori koji upućuju na neravnomjeran regionalni razvoj, bez kojeg nema ekonomskog prosperiteta Crne Gore.

Adekvatnom valorizacijom prirodnih bogatstava, planskim ulaganjem u infrastrukturu kao i podsticanjem investicija stvaraju se preduslovi za razvoj sjevernog dijela zemlje, koji će stanovnicima obezbijediti mogućnost zaposlenja i kvalitetniji životni standard.

Molim Vas da mi odgovor dostavite i u pisanoj formi.

S poštovanjem,

Šef Kluba poslanika

Prof. dr Vujica Lazović

Skupština Crne Gore
Generalni sekretar

Broj: 00-61-1/17- 5/3

Podgorica, 12. V 2017. godine

POSLANIK

g-dimu Vujici Lazoviću

Dostavljam Vam odgovor na premijersko pitanje sa Šeste - posebne sjednice Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja održane 26. aprila 2017. godine.

Vlada Crne Gore
Predsjednik

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	12. V. 2017. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/17-5/2
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Broj: 01 - 3642

Podgorica, 27. april 2017. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Ivan Brajović, predsjednik

Poštovani predsjedniče,

U skladu sa stavom 7 člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore u prilogu dostavljam pisane odgovore na poslanička pitanja postavljena tokom Premijerskog sata održanog 26. aprila 2017. godine, kako bi isti bili dostavljeni uvažanim poslanicima.

S poštovanjem,

Duško Marković

Klub poslanika Socijaldemokrata

Vujica Lazović

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore postavljam sljedeće pitanje predsjedniku Vlade Crne Gore:

Poštovani predsjedniče Vlade,

S obzirom na uočenu potrebu ravnomjernog regionalnog razvoja, a uzimajući u obzir činjenicu da je sjever najnerazvijeniji dio Crne Gore, šta Vlada preduzima kako bi podstakla razvoj ovog regiona, te koliko je novca i za koje projekte predviđeno da se uloži u Sjever u toku 2017. godine?

Obrazloženje

Sjever Crne Gore obiluje brojnim prirodnim bogatstvima, i njihov značaj za kvalitetniji životni standard stanovnika Sjevera i ukupan razvoj zemlje je nemjerljiv. Ipak, ono što nam je priroda podarila, evidentno ne stavljamo u funkciju snažnog razvoja zemlje podstičući na taj način i ravnomjerni regionalni razvoj, pa statistika pokazuje da najveći broj siromašnih živi upravo na sjeveru države.

Analiza stope siromaštva koju je Zavod za statistiku poslednji put uradio za 2013. godinu, pokazuje da je on au Sjevernom regionu iznosila 10,3%. U tom regionu živi 25% stanovništva Crne Gore, ali i 30,1% svih siromašnih. Stopa siromaštva u centralnom regionu iznosila je 10,3%, a u južnom 3,8%.

Stim u vezi izražena je i unutrašnja migracija stanovništva, koji u potrazi za poslom odlaze u Glavni grad ili na jug zemlje, a nerijetko je prisutna i migracija van granica Crne Gore.

Sve su ovo indikatori koji upućuju na neravnomjeran regionalni razvoj, bez kojeg nema ekonomskog prosperiteta Crne Gore.

Adekvatnom valorizacijom prirodnih bogatstava, planskim ulaganjem u infrastrukturu, kao i podsticajem investicija stvaraju se preduslovi za razvoj sjevernog dijela zemlje, koji će stanovnicima obezbijediti mogućnost zaposlenja i kvalitetniji životni standard.

Molimo Vas da mi odgovor dostave i u pisanoj formi.

ODGOVOR

Poštovani poslaniče Lazoviću,

Hvala Vam na ovom pitanju. Kao što znate, po više osnova, i funkcionalnih i političkih i drugih, ja bih rekao da se ovim problemom i ovim pitanjima bavim svakog dana, ne samo od Premijerskog sata do Premijerskog sata. I mislim da trebamo uspostaviti praksu da na ovu temu na različitim nivoima i u različitim kapacitetima razgovaramo svakog dana. I ne samo razgovaramo nego i donosimo odluke koje će mijenjati stanje, a koje kao što ste i sami rekli, a ja ću neke podatke ponoviti, nije dobro.

Dakle, jedan od ključnih razloga razvojnog zaostajanja Crne Gore u odnosu na EU je neravnomjeran regionalni razvoj, odnosno neujednačen razvoj njena tri geografska regiona: Sjevernog, Središnjeg i Primorskog. Ovo je prvenstveno posljedica činjenice da raspoloživi razvojni resursi Sjevera u prethodnih nekoliko decenija nijesu valorizovani na najadekvatniji način, što je kao posljedicu imalo odliv stanovništva i rast nezaposlenosti.

Prema Strategiji regionalnog razvoja Crne Gore za period 2014-2020. godina, Sjeverni region koji čini polovinu teritorije Crne Gore, a naseljava svega trećina njenog stanovništva, najmanje je razvijen region u zemlji sa oko 50% prosjeka razvijenosti Crne Gore. S druge strane, ovaj region, što je paradoksalno, istovremeno raspolaže najvećim dijelom prirodnih resursa Crne Gore, čija efikasna valorizacija treba da doprinese približavanju Crne Gore prosjeku razvijenosti EU. Zato je strateški cilj politike regionalnog razvoja postizanje ravnomjernijeg socio-ekonomskog razvoja svih jedinica lokalne samouprave i regiona, zasnovanog na konkurentnosti, inovativnosti i zapošljavanju.

Ostvarivanje cilja regionalnog razvoja fokusirano je na realizaciju prioriternih mjera u ključnim razvojnim oblastima, i to: saobraćaja i ostale javne infrastrukture; poljoprivrede i ruralnog razvoja; energetike; zaštite životne sredine; konkurentnosti i inovacija; prerađivačke industrije; turizma; kulture; obrazovanja; zapošljavanja i socijalne politike.

Prema podacima Monstata, broj zaposlenih na Sjeveru je u 2016. povećan za 5,6% u odnosu na prethodnu godinu, što je jedan od faktora uticaja na smanjenje siromaštva, čija se stopa, prema posljednjem izvještaju Svjetske banke, u Crnoj Gori smanjila u 2016. u odnosu na 2013. godinu.

Upravo iz razloga koje ste naveli u obrazloženju svog pitanja, investicije u Sjeverni region dominiraju u sklopu ekonomske i razvojne politike Vlade Crne Gore, sa ciljem smanjenja regionalnih nejednakosti u zemlji i zaustavljanja negativnog demografskog trenda u Sjevernom regionu.

Akcionim planom za implementaciju Strategije regionalnog razvoja u 2017. godini, koji je usvojila Vlada, za realizaciju mjera u okviru ključnih prioriternih oblasti razvoja Sjevernog

regiona, predviđeno je ukupno 376,3 miliona eura, odnosno 51% ukupnih sredstava opredijeljenih za sprovođenje Strategije regionalnog razvoja u 2017. godini. Od toga se, na održivi rast Sjevernog regiona odnosi 79% ukupnih ulaganja, na pametan rast 16%, dok se na inkluzivan rast, kao treći pravac razvoja Sjevera definisan Strategijom regionalnog razvoja, odnosi 5%.

Ulaganja u održiv razvoj Sjevera podrazmijevaju ulaganja i u saobraćajnu infrastrukturu, poljoprivredu i ruralni razvoj, zaštitu životne sredine i energetiku.

U tom pravcu, Vlada je za projekte u oblasti saobraćajne infrastrukture ovog regiona, kapitalnim budžetom za 2017. godinu opredijelila preko 200 miliona eura ili preko 70% Kapitalnog budžeta.

Podsjetiću da se ove godine pored nastavka izgradnje prirotetne dionice autoputa Bar-Boljare, za koji je Kapitalnim budžetom predviđeno 194,3 miliona eura, na Sjeveru, preko Direkcije za saobraćaj, trenutno izvode radovi na:

- rekonstrukciji dionice regionalnog puta Slijepač Most – Pljevlja za koji je kapitalnim budžetom za 2017. godinu planirano 2 miliona eura;
- rekonstrukciji puta Berane – Petnjica I faza, kao investiciji za koju je budžetom predviđeno 1,9 miliona eura u ovoj godini;
- rekonstrukciji i izgradnji treće trake na magistralnom putu Mojkovac – Bijelo Polje, lokalitet Lepenac – Stevanovac itd.

Takođe, izabran je izvođač radova na projektu rekonstrukcije puta Lubnice – Jezerine, kao višegodišnjem projektu ukupne vrijednosti od 34,7 miliona eura. Vjerujem da smo svjesni važnosti ovog projekta. U toku je sprovođenje tenderske procedure u okviru II faze izgradnje obilaznice Rožaje, kao višegodišnjeg projekta ukupne vrijednosti 20 miliona eura, kao i tenderske procedure za rekonstrukciju magistralnog puta Ribarevine – Bijelo Polje, vrijednosti preko 2,3 miliona eura.

Posredstvom Direkcije javnih radova, sprovodi se modernizacija i rekonstrukcija lokalnih puteva u većini opština ovog regiona. Istovremeno se sprovode radovi na projektima remonta i modernizacije željezničke infrastrukture na Sjeveru, za koje će se u 2017. godini opredijeliti značajna sredstava kroz podršku Evropske investicione banke i iz EU fondova.

Vjerujem da smo svi saglasni da se ne može govoriti ni o kakvom napretku i razvoju bez dobre saobraćajne infrastrukture i stoga cijenim izuzetno značajnim sve navedene aktivnosti. Već sam ranije kazao, a ovdje hoću da ponovim, želim da svaki cent predviđen Kapitalnim budžetom bude potrošen. Možda je utopija, ali jeste namjera. Štedjećemo na potrošnji, ali nikako na razvoju.

U oblasti poljoprivrede, kao jedne od ključnih oblasti za održiv razvoj Sjevera, iz Agrobudžeta, očekuje se snažna podrška poljoprivrednicima sa Sjevera jer želimo da ojačamo njihovu

sposobnost da koriste novac ne samo iz Agrobudžeta, već i iz ostalih programa poput IPARD LAJK programa za jačanje prerađivačkih kapaciteta u poljoprivredi. Na ovu temu gotovo svakog dana razgovaram sa potpredsjednikom Simovićem i potpredsjednikom Husovićem. I nastavićemo da svakog dana da o ovom pitanju razgovaramo, jer ovdje i osjećam i vidim i očekujem ozbiljne rezultate i ozbiljan napredak i novi kvalitet života na Sjeveru.

Još jedan važan preduslov za razvoj jeste veća zaštita životne sredine ovog regiona. U tom smislu, u 2017. godini su nastavljene aktivnosti uspostavljanja sistema upravljanja čvrstim otpadom, izgradnji kanalizacione mreže i postrojenja za tretman otpadnih voda u Beranama, izgradnji i rekonstrukciji lokalnih vodovoda, itd. Ovdje već znate da smo donijeli Odluku o zabrani izvoza drvne građe van Crne Gore. To će prije svega, naravno, doprinijeti rastu i mogućnosti, većem potencijalu domaće drvoprerađivačke industrije, ali to štiti prije svega dobro koje imamo na sjeveru, kao ukupno dobro Crne Gore, s jedne strane. I s druge strane, zabranili smo ili smo privremeno uveli monitoring na eksploataciji pijeska i šljunka iz naših vodnih vodotoka na Sjeveru, jer su oni takođe veoma važni sa ukupnog aspekta. Aspekta očuvanja životne sredine, a naravno i tako očuvanih rijeka, valorizacije turističkih i svih ukupnih potencijala koje Sjever ima.

U oblasti energetike, nastavljene su aktivnosti na unapređenju elektroprenosne mreže u više opština Sjevera, kao i aktivnosti investitora na izgradnji malih hidroelektrana.

U okviru jačanja konkurentnosti i inovacija, Vlada Crne Gore je i u vremenu sprovođenja fiskalne konsolidacije, kombinacijom mjera ekonomske politike nastavila sa obezbjeđivanjem podsticaja za realni sektor koji predstavlja osnovu jačanju proizvodne baze ekonomije i povećanja zaposlenosti, naročito na Sjeveru. Tako su nastavljene aktivnosti na realizaciji programa usmjerenih na modernizaciju proizvodnje i povećanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća. Istovremeno, posredstvom Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore, u ovoj godini je predviđena kreditna podrška malim i srednjim preduzećima od preko 120 miliona eura, od čega bi se oko 1/3 trebala realizovati u Sjevernom regionu sa povoljnijom kamatnom stopom na kredite odobrene privrednicima iz ovog regiona i sa nekim drugim olakšavajućim procedurama koje smo obezbijedili u komunikaciji sa Investiciono razvojnim fondom.

Dakle, Vlada je stvorila pretpostavke za obezbjeđenje podsticaja za investicije od preko 250.000 eura kojima se otvara najmanje 10 novih radnih mjesta, u cilju povećanja konkurentnosti i ukupne proizvodnje na Sjeveru, naročito u prerađivačkoj industriji i uslugama.

Ove aktivnosti doprinijeće i razvoju turizma na Sjeveru, komplementarno sa ulaganjima Vlade u razvoj skijaškog turizma, kroz poboljšanje infrastrukture na skijalištima: „Cmiljača“ u Bijelom Polju, „Žarski“ u Mojkovcu, „Kolašin 1600“, Hajli u Rožajama i Durmitoru na Žabljaku, za koja je iz Kapitalnog budžeta za 2017. godinu izdvojeno oko 10 miliona eura. Takođe je kapitalnim

budžetom za 2017. godinu predviđeno 720.000 eura za realizaciju aktivnosti na valorizaciji Đalovića pećine u Bijelom Polju.

Za podsticanje inkluzivnog rasta Sjevernog regiona, Vlada Crne Gore u posebnom fokusu ima mjere u oblasti obrazovanja, odnosno razvoja ljudskih resursa, kao i unapređenja zdravstvene, sportske i ostale društvene infrastrukture. Juče sam razgovarao sa ministrom zdravlja kako da to ubrzamo kada su u pitanju novoosnovane opštine u Gusinju i Petnjici. U tom smislu, nastavlja se izgradnja infrastrukture u oblasti obrazovanja kroz aktivnosti otpočinjanja radova na izgradnji vrtića u Pljevljima i rekonstrukciji vrtića u Rožajama, rekonstrukciji dijela objekta osnovne škole u Baću u Rožajama, izgradnji objekta osnovne škole u Gukama u Pljevljima itd. Takođe, u fokusu su i mjere na izgradnji i rekonstrukciji sportskih terena i sala.

Poštovani poslanice,

Kako se iz prethodno navedenog može zaključiti, Vlada Crne Gore kroz projekte koji se i ove godine realizuju na Sjeveru, pokazuje punu posvećenost stvaranju preduslova za smanjenje regionalnih razlika i poboljšanje životnog standarda u najmanje razvijenim područjima zemlje.

Činjenica je da ostvareno povećanje broja zaposlenih i rast prosječne zarade na Sjeveru u 2016. godini idu u prilog ostvarenju osnovnog razvojnog cilja kada je riječ o ovom regionu.

Iako je migracija iz Sjevernog regiona u Središnji i Primorski višedecenijska karakteristika kretanja stanovništva unutar Crne Gore, negativni migracioni saldo Sjevernog regiona se ipak smanjuje iz godine u godinu.

Takođe, želio bih da podsjetim da članovi Vlade, na čelu sa mnom, kroz redovne posjete Sjeveru i u direktnom razgovoru sa studentima, privrednicima, domaćinima, i svim građanima, na osnovu njihovih potreba, sagledavaju mogućnosti proširenja mjera razvojne politike. Zbog svega ovoga očekujem da će navedene mjere ravnomjernog regionalnog razvoja i u narednom periodu doprinijeti ubrzanom razvoju ovog regiona, a na taj način i umanjenju unutrašnjih migracija, i odlazaka na rad u inostranstvo, o kojima ste govorili u obrazloženju Vašeg pitanja.

Hvala vam.